

Prost pretok delavcev znotraj Evropske unije

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2011 o prostem pretoku delavcev znotraj Evropske unije

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2011 o spodbujanju mobilnosti delavcev v Evropski uniji¹,
 - ob upoštevanju členov 21, 45 in 47 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in členov 15, 21, 29, 34 in 45 Listine o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju člena 151 PDEU,
 - ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti²,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. decembra 2007 z naslovom „Mobilnost, instrument za nova in boljša delovna mesta: Evropski akcijski načrt za poklicno mobilnost (2007–2010)“ (KOM(2007)0773),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. novembra 2008 z naslovom „Vpliv prostega gibanja delavcev v okviru širitve EU“ (KOM(2008)0765),
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 13. julija 2010 z naslovom „Ponovna potrditev prostega gibanja delavcev: pravice in pomembne spremembe“ (KOM(2010)0373),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. aprila 2006 o prehodni ureditvi za omejevanje prostega pretoka delavcev na trgih delovne sile v EU³,
 - ob upoštevanju poročila Komisije Svetu z dne 11. novembra 2011 o delovanju prehodnih ureditev o prostem gibanju delavcev iz Bolgarije in Romunije (KOM(2011)0729),
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o opredelitvi preostalih ovir za mobilnost na notranjem trgu dela,
 - ob upoštevanju členov 115(5) in 110(4) Poslovnika,
- A. ker je pravica do bivanja in dela v drugi državi članici Unije ena od temeljnih svoboščin EU, ki zagotavlja enakopravno obravnavo in varstvo pred diskriminacijo na podlagi državljanstva, ter temeljna sestavina državljanstva Unije po Pogodbah; ker pa se državljani dveh držav članic pri uresničevanju pravice do iskanja zaposlitve na ozemlju druge države članice še vedno soočajo z ovirami;

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2011)0455.

² UL L 257, 19.10.1968, str. 2.

³ UL C 293 E, 2.12.2006, str.. 230.

- B. ker je, kot izhaja iz sporočila Komisije z dne 11. novembra 2011, mobilnost delavcev iz Romunije in Bolgarije pozitivno vplivala na gospodarstvo držav članic gostiteljic,
- C. ker države članice, ki niso uvedle prehodnih ukrepov na področju prostega gibanja delavcev iz držav članic, ki so se EU pridružile leta 2004 in 2007, niso poročale o negativnih učinkih; ker so se nekatere države članice odločile, da bodo za državljane Romunije in Bolgarije še naprej uporabljale omejitve na trgu delovne sile, kar so storile bolj zaradi političnih pritiskov kot zaradi upravičenega prizadevanja, da preprečijo morebitne negativne posledice na svoje gospodarstvo in trg dela;
- D. ker je bil po nedavnih statistikah konec leta 2010 delež mobilnih delavcev iz Romunije in Bolgarije, ki so prebivali na ozemlju katere druge države članice, 0,6 % vsega prebivalstva EU;
- E. ker je pritok romunskih in bolgarskih delavcev pozitivno vplival na trg držav gostiteljic, saj so se zaposlili v sektorjih, v katerih primanjkuje delovne sile;
- F. ker je Komisija v svojem najnovejšem sporočilu navedla, da so mobilni romunski in bolgarski delavci v ekonomsko produktivnejši starosti kot državljani držav gostiteljic, saj mobilni delavci iz teh dveh držav, mlajši od 35 let, predstavljajo 65 % vseh migrantov v delovno aktivni starosti, medtem ko je za EU-15 ta delež 34 %;
- G. ker nedavni podatki Eurostata kažejo, da mobilni delavci iz Romunije in Bolgarije ne vplivajo bistveno na plače in stopnjo brezposelnosti v državah gostiteljicah;
- H. ker tokove mobilnosti usmerja predvsem povpraševanje po delovni sili in ker lahko ob nesorazmerju med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili prehodne omejitve ovirajo gospodarski razvoj evropskih podjetij in ogrozijo pravico do dela in bivanja na ozemlju druge države članice;
- I. ker se romunski in bolgarski delavci soočajo s popolnimi ali delnimi omejitvami glede svoje osnovne pravice do prostega gibanja na podlagi enake obravnave, ki jo priznavajo Pogodbe; ker sočasno čezmejna mobilnost delavcev v okviru „storitev“ vse bolj nadomešča prosto gibanje delavcev, kar bi lahko povzročilo nepošteno konkurenco pri plačah in delovnih razmerah;
- J. ker je prosto gibanje delavcev pozitiven socialno-ekonomski zgled za EU in države članice, saj je temelj povezovanja EU, gospodarskega razvoja, socialne kohezije in posameznikove poklicne rasti, ter protiutež negativnim učinkom gospodarske krize, ki Evropi pomaga, da postaja močnejša gospodarska sila, pripravljena spopasti se z izzivi svetovnih sprememb;
- K. ker sodobni razvoj naših družb, zlasti zaradi industrijskega napredka, globalizacije, novih delovnih vzorcev, demografskih sprememb in razvoja prevoznih sredstev, od delavcev zahteva višjo stopnjo mobilnosti;
- L. ker je mobilnost znotraj EU bistvenega pomena zato, da imajo vsi evropski državljani enake pravice in odgovornosti,
- M. ker najnovejše sporočilo Komisije navaja, da so motnje na nacionalnih trgih dela rezultat številnih dejavnikov, med drugim gospodarske in finančne krize ter strukturnih težav trgov dela, ne pa posledica pritoka romunskih in bolgarskih delavcev;

- N. ker so v letu 2010 romunski in bolgarski delavci predstavljali zgolj 1 % vseh brezposelnih (v starosti od 15 do 64 let) v EU, državljani tretjih držav pa 4,1 %, ta podatek pa jasno kaže, da bolgarski in romunski delavci niso vplivali na krizo na trgu dela posameznih držav;
- O. ker imajo lahko ob sedanjem gospodarskem upadu na evropski ravni denarna nakazila, ki jih mobilni delavci pošiljajo v matične države, neto pozitiven učinek na plačilno bilanco držav, iz katerih jih pošiljajo;
- P. ker so nekatere države članice sporočile, da nameravajo ohraniti omejitve za bolgarske in romunske delavce do leta 2014, medtem ko so druge sporočile, da bodo svoje trge dela odprle za vse delavce iz EU;
1. meni, da mobilnosti delavcev v EU v nobenem primeru ne gre obravnavati kot nevarnosti za notranje trge dela;
 2. poziva države članice, naj odpravijo vse prehodne ukrepe v veljavi, saj ni dejanskega ekonomskega razloga, da se Romunom in Bolgarom omejuje pravica do dela in bivanja na ozemlju druge države članice; meni, da imajo take omejitve nasprotni učinek za državljane EU; poziva k učinkovitemu izvrševanju preferenčne klavzule v vsej Uniji;
 3. poziva Svet, naj podpre najnovejše poročilo Komisije Svetu o delovanju prehodnih ureditev o prostem gibanju delavcev iz Bolgarije in Romunije (KOM(2011)0729) in naj pri presojanju, ali so prehodne omejitve ustrezen in potreben ukrep, sledi predlagani usmeritvi;
 4. poziva Komisijo, naj predlaga jasno opredelitev „resnih motenj na trgih dela ali tveganja zanje“;
 5. poziva Komisijo, naj pripravi niz jasnih kazalnikov in boljšo metodologijo na osnovi ekonomskih in socialnih kazalnikov, ki bi se lahko uporabljala pri presoji tega, ali je dejansko treba podaljšati popolne ali delne omejitve, ki bi jih države članice uvedle zaradi negativnih motenj na nacionalnih trgih dela, ki bi jih lahko povzročili romunski in bolgarski delavci, tak pristop pa naj Komisija uporabi tudi pri zahtevi posamezne države članice za zaščitno klavzulo;
 6. poziva Komisijo, naj čim bolj pregledno objavi merila, po katerih je državi članici dovoljeno ohraniti prehodne omejitve, upošteva učinke take odločitve na gospodarstvo EU in na utemeljitve, ki jih je glede ozke razlage odstopanja od temeljnih svoboščin sprejelo Sodišče Evropske unije;
 7. meni, da države članice, ki omejitve ohranijo brez jasne in pregledne utemeljitve o resnih motnjah na trgu dela, v skladu s sodbami Sodišča Evropske unije kršijo Pogodbi; poziva Komisijo kot varuhinjo Pogodb, naj zagotovi spoštovanje načela prostega gibanja;
 8. poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo omejitvena prehodna obdobja, da bodo lahko bolgarski in romunski državljani deležni enake obravnave, kot jo priznavati Pogodbi, s čimer bi zagotovili pošteno konkurenco med podjetji in preprečili socialni in ekonomski damping;
 9. ugotavlja, da imajo prehodni ukrepi nasproten učinek v boju proti navidezni samozaposlitvi, neprijavljenemu delu in nezakonitemu zaposlovanju, saj se delavci, ki nimajo pravice do prostega dostopa na redni trg dela, včasih odločijo delati kot navidezno samozaposleni ali

nezakoniti delavci, posledica tega pa so zlorabe njihovih delavskih pravic;

10. poziva države EU-25, naj se pred odločitvijo o odpravi ali podaljšanju popolne ali delne omejitve prostega gibanja delavcev iz Romunije in Bolgarije posvetujejo z organizacijami delodajalcev in delavcev;
11. poziva države članice, ki nameravajo ohraniti omejitve na trgu dela za romunske in bolgarske delavce, naj jasno, pregledno in v skladu z merili in metodologijo Komisije predstavijo celovito utemeljitev s prepričljivimi argumenti in podatki, skupaj s socialno-ekonomskimi kazalniki, zaradi katerih menijo, da geografska mobilnost ustvarja veliko motnjo na njihovem nacionalnem trgu delovne sile;
12. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.